

دانشگاه پیام نور استان تهران مرکز / واحد پرند گروه فنی و مهندسی

پروژه ی کارشناسی رشته ی مهندسی کامپیوتر گرایش نرم افزار عنوان پروژه: دفترچه تلفن به زبان ++C

> استاد راهنما: سید علی رضوی ابراهیمی تهیه کننده: فاطمه اکبرشاهی مهر ماه ۱۴۰۰

کلیه حقوق مادی متر تب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری های ناشی از این پروژه متعلق به:

"دانشگاه پیام نور استان تهران /مرکز پرند" می باشد.

چکیده

همان طور که همه می دانید ، در دنیای دیجیتال امروز انجام بسیاری از کارها بدون کامپیوتر غیرممکن است ، زیرا کاربرد کامپیوتر در زندگی بسیار زیاد است که آن را به بخشی جدایی ناپذیر از زندگی تبدیل می کند. تقریباً همه با کامپیوتر و اینترنت آشنایی دارند.استفاده از کامپیوتر عملاً توسط کلیه موسساتی که در همه ادارات ، مدارس ، کالج ها و غیره استفاده می کنند انجام می شود زیرا از ویژگی همه کاره بودن برخوردار است.با توسعه و فن آوری به روز شده ، کامپیوتر تقریباً در همه زمینه ها کاربرد داشته و هر شخصی در خانه خود استفاده می کند. پس نتیجه میگیریم هر چه انسان بیشتر بتواند با آن ارتباط برقرار کند به روز تر است.

حال چگونه میتوان بیشتر با آن مأنوس شد یا زبان آن را فرا گرفت ؟

کد و برنامهنویسی، زبان کامپیوتر است؛ که با آن میشود با کامپیوتر صحبت کرد و زبانش را فراگرفت. برنامهنویسی به شما یاد می دهد که چگونه فکر کنید. اهمیت برنامهنویسی در دنیای امروز که همه چیز وابسته به تکنولوژی و کامپیوتر است، بالا رفته. دانستن علم برنامهنویسی به شما دیدگاه یک مهندس نرمافزار را می دهد و به شما می آموزد که چگونه دید کامپیوتری داشته باشید و مشکلات را از آن منظر حل کنید. زبان برنامهنویسی بر پایه ی منطق، الگوریتم و ریاضیات است و به شما آموزش می دهد که برای حل مشکلات بزرگ، لازم است که آنها را به بخشهای کوچکتر تقسیم کنید تا آسان تر حل شوند.

در عصر حاضر که تکنولوژی در حال بلعیدن همه چیز است، درک بهتر از آن مزیت بزرگی محسوب می شود. دانستن تکنولوژی (به طور مثال استفاده ی کاربر دی از تلفن های هوشمند و برنامه ها) سبب عوض شدن نگرش انسان به این دنیا می شود. کدنویسی نه تنها به شما طریقه ی ساخت یک برنامه را شرح می دهد، بلکه شما را از سرعت بالای توسعه تکنولوژی آگاه می سازد و به شما می آموز د چرا یک برنامه ساخته شده است؟ چرا سازندگان، این برنامه را ساخته اند و چرا دیگران این موقعیت را برای ساخت این برنامه درک نکر ده اند؟

یادگیری یک زبان برنامهنویسی فرقی نمی کند چه زبانی باشد، (C++، HTML ،-+،) برقراری ارتباط شما را با توسعه دهنده ها آسان تر می کند. همچنین یادگیری برنامهنویسی به درک و حل الگوریتم های پیچیده، ارتباط و انتقال مفاهیم پایه و اساسی کمک شایانی می کند.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	ر
پیشگفتار	ۮ
فصل اول	1
۱-۱ ایجاد زبان برنامه نویسی ++C	*
1-1-1-1عم ++C+	Y
-۲-۱-۱ فلسفه ایجاد++	٣
۲-۱–توابع ++C	۴
١-٢-١ تابع كتابخانه	۴
۲-۲-۱ تابع تعریف شده از سوی کاربر	۵
۱-۲-۳-اعلان پروتوتایپ تابع	9
۱-۲-۴-فراخوانی تابع	٨
۱–۲–۵–تعریف تابع	٨
۱-۲-۶-ارسال آرگومان به تابع	٩
	4

۱–۳–انواع متغیر ها در ++C	1.
۱-۴- انواع عملگرها در ++C	١.
۱-۴-۱ عملگرهای محاسباتی	١.
۱-۴-۲ عملگرهای مقایسه ای	11
۱-۴-۳-عملگر های منطقی	11
۱-۴-۴ عملگرهای بی تی	11
۱-۴-۵-عملگر های متفرقه	17
۱-۵- آموزش نصب محیط برنامه نویسی ++C (++c+)	۱۳
۱-۶- جمع بندی فصل اول	17
فصل دوم	١٨
۱-۲ معرفی کتابخانه های برنامه دفتر چه تلفن	19
۲-۲-نوشتن تابع main برنامه	۲.
while داخل تابع while داخل تابع	۲۱
swich case -دستور ۱-۱-۲-۲	**
۲-۲-۱-۲-تعریف Error در برنامه	۲۳
۲–۳– تعریف struct (ساختار)	74
۷-۳- تعریف struct (ساختار) ۲-۴- نوشتن تابع برای ایجاد فایل	74 70

۲-۶- نوشتن تابع برای لیست کردن اطلاعات کاربر	٣١
۷-۷- نوشتن تابع برای جستجو کردن اطلاعات	٣
۲-۸- نمایش تمام کد های دفترچه تلفن به صورت یکجا	45
۲-۹- جمع بندی فصل دوم	۴.
فصل سوم	۴۱
۱-۳ نمایش نحوه اجرای برنامه	47
۳-۲– کاربرد اصول مهندسی نرم افزار در طراحی دفترچه تلفن	47
۳-۳- کاربرد فرایند های مهندسی نرم افزار در طراحی پروژه	۴۸
۳-۴- چگونه دانش مهندسی نرم افزار به طراحی پروژه کمک نمود ؟	۵۰
۳-۵- جمع بندی فصل سوم	۵۱
جمع بندی و ارائه پیشنهادات	۵۲

ييشگفتار

این مقاله در ارتباط با زبان برنامه نویسی ++C نگارش شده است . ما در این مقاله که در طی چند فصل بخش بندی شده سعی بر داشتیم که خواننده با این زبان برنامه نویسی آشنا شده و همچنین آموزش نوشتن برنامه ای با این زبان ، به منظور یادگیری بهتر و کاربردی تر این زبان برنامه نویسی برای شما عزیزان شرح داده شده است . سی پلاس پلاس به عنوان قدر تمند ترین زبان برنامه نویسی تا به کنون است که به جرأت می توان گفت به عنوان یک زبان برنامه نویسی غالب بر دیگر زبانهای برنامه نویسی لقب «هیولای زبانهای برنامه نویسی»را به خود اختصاص می دهد. با توجه به ساختار و نقشه راه توسعه خود، هنوز هم به عنوان یکی از پر طرفدار ترین و پر کاربرد ترین زبانهای برنامه نویسی ساخت دست بشر به شمار می رود. پیاده سازی برنامه ای که به شما آموزش داده میشود برای کسانی که ابتدای راه یادگیری این زبان برنامه نویسی گسترده هستند بسیار کاربردی است.

فصل اول

مقدمه

در این فصل با تاریخچه زبان ++ آشنا خواهید شد و همچنین انواع توابع در این زبان برنامه نویسی برای شما شرح داه خواهد شد. در ادامه مطالب نیز انواع عملگر ها و متغیر های موجود در ++ به شما معرفی می شود. در پایان مطالب این فصل نیز نصب یکی از پر استفاده ترین محیط های برنامه نویسی ++ به شما آموزش داده می شود.

1-1 ایجاد زبان برنامه نویسی ++C

استراس تروپ کار بر روی زبان « C دارای کلاس سال ۱۹۷۹ آغاز کرد. ایده ی ساخت این زبان جدید در زمان کار بر روی تز دکترای خود به ذهن استراس تروپ خطور نمود. او متوجه شد که سیمولا دارای ویژگیهایی مناسب برای ساخت برنامههای بسیار بزرگ است اما برای استفادهی عملی بسیار کند است اما بی سی پی ال با وجود سرعت بسیار زیاد برای ساخت برنامههای بزرگ بسیار سطح پایین است. زمانی که استراس تروپ کار خود را در آزمایشگاههای بل † آغاز نمود با مشکل تحلیل هسته یونیکس با توجه به محاسبات توزیع شده روبرو شده بود. با یاد آوری تجربیات خود در دوران د کترا، او زبان † را با استفاده از ویژگیهای سیمولا گسترش داد .

C به این دلیل انتخاب شد که یک زبان عمومی، سریع، قابل حمل، و در سطح گستردهای در حال استفاده بود. در ابتدا ویژگیهای کلاس، کلاسهای مشتق شده، کنترل نوع قوی، توابع درون خطی و آرگومانهای پیش فرض از طریق C front به C اضافه شد. در سال ۱۹۸۳ نام زبان از C با کلاس» به C تغییر یافت. ویژگیهای دیگر شامل توابع مجازی، سربارگزاری عملگر و نام تابع، ارجاعات، ثوابت، کنترل حافظه توسط کاربر به صورت آزاد، کنترل نوع بهتر، و توضیحات یک خطی به صورت C با استفاده از C با استفاده از C نیز به آن اضافه شد. در سال ۱۹۸۵ اولین نسخه زبان برنامه نویسی C انتشار یافت و مرجع مهمی برای این زبان فراهم شد

-۱-۱-۱ نام ++C

C++ توسط استراس تروپ ریاضی دان دانمار کی در سال ۱۹۷۹ برای بهبود زبان سی و بر مبنای آن ساخته شد و آن را C++ را C با کلاس » نام گذاری نمود. در سال ۱۹۸۳ به C+++ تغییر نام داد . در واقع این نام منسوب به ریک ماسکیتی (اواسط ۱۹۸۳) است و برای اولین بار در دسامبر سال ۱۹۸۳ به کار برده شد.

C with classes - \

simula-۲

Basic Combined Programming Language-

Bell Labs-€

وقتی که به صورت خصوصی از ریک ماسکیتی در مورد این اسم سؤال شد او در جواب گفت که این اسم به صورت خودمانی در بین آنها به کار می رفته است و تصور نمی کردند که این نام به صورت نام رسمی این زبان در آید. در طول مدت تحقیق این زبان بنام «C جدید» و بعدها «C با کلاس» خوانده شد. در علوم کامپیوتر هنوز هم C به اندازهی عنوان ابرساختار C شناخته می شود. آخرین نام از عملگر C به در زبان C (که برای افزایش مقدار متغیر به اندازهی یک واحد بکار می رود) و یک عرف معمول برای نشان دادن افزایش قابلیتها توسط C نام زبانی غیر مرتبط به این نقل قولی از استراس تروپ: «این نام ویژگی ها تکاملی زبان در C را نشان می دهد. » C نام زبانی غیر مرتبط به این زبان است.

1-1-1 فلسفه الجاد ++C++

- C++ طراحی شده است تا مستقیماً و به صورت جامع از چندین شیوه برنامه نویسی بتوان از آن استفاده کرد (برنامه نویسی ساخت یافته، برنامه نویسی شی گرا، انتزاع داده، و برنامه نویسی جنریک.)
 - C++ طراحی شده است تا به برنامه نویس امکان انتخاب دهد حتی اگر این انتخاب اشتباه باشد.
- C++ طراحی شدهاست تا حداکثر تطابق با C و جود داشته باشد و یک انتقال راحت از C را ممکن سازد.
 - C++ از بکاربردن ویژگیهای خاص که مانع از عمومی شدن است خودداری مینماید.
 - C++ از ویژگیهایی که بکار برده نمی شوند استفاده نمی کند.
 - C++ طراحی شده است تا بدون یک محیط پیچیده عمل نماید.

۲-۱-توابع ++C

در برنامه نویسی تابع به یک سری کد خاص اشاره می کند که معمولاً در بالای سایر کد ها نوشته می شود و در برنامه با صدا زدن اسم تابع به آن رجوع می شود . منظور از تابع گزارهای است که کدها را برای اجرای وظیفه خاصی گروهبندی می کند . در این بخش در ارتباط با اینکه چه نوع تابع هایی در زبان برنامه نویسی C++ وجود دارند مطالبی را ارائه میکنیم .

بسته به این که تابع از قبل تعریف شده باشد یا از سوی برنامهنویس ایجاد شود دو نوع تابع وجود دارد:

- تابع كتابخانه
- تابع تعریف شده از سوی کاربر

۱-۲-۱ تابع كتابخانه ا

مثال ١:

تابعهای کتابخانه تابعهای داخلی زبان برنامهنویسی C++ هستند. برنامهنویس می تواند با فراخوانی مستقیم تابع از این تابعهای کتابخانه استفاده کند و نیازی نیست که آنها را خودش بنویسد.

```
#include <iostream>
#include <cmath

using namespace std;
int main()
{
    double number, squareRoot;
    cout << "Enter a number: ";
    cin >> number;
```

library functions - \

```
// sqrt() is a library function to calculate square root
squareRoot = sqrt(number);
cout << "Square root of " << number << " = " << squareRoot;
return 0;
{</pre>
```

خروجى: Enter a number: 26

Square root of 26 = 5.09902

۱-۲-۲- تابع تعریف شده از سوی کاربر

++C به برنامهنویس امکان می دهد که تابع خاص خود را تعریف کند. تابع تعریف شده از سوی کاربر به گروه بندی کد می پردازد تا وظیفه خاصی را اجرا کند و این گروه کد یک نام (شناسه) دارد. زمانی که تابع از هر بخش از برنامه فراخوانی شود، کدهای تعریف شده در بدنه تابع را اجرا می کند.

#include <iostream>

شکل ۱- ۱ طرز کار تابع های تعریف شده از سوی کاربر

زمانی که یک برنامه شروع به اجرا می کند، سیستم تابع ()main را فراخوانی می کند، یعنی سیستم شروع به اجرای کد از تابع ()main می کند. زمانی که کنترل برنامه به ()function_name درون () برنامه به به void function_name () به () به مجدداً به این این که در تصویر فوق مشخص است، کد پس از فراخوانی ()function_name به تابع main بازمی گردد و چنان که در تصویر فوق مشخص است، کد پس از فراخوانی ()function_name اجرا می شود.

١-٢-٣-اعلان پروتوتايپ تابع

اگر یک تابع تعریف شده از سوی کاربر پس از تابع ()main تعریف شود، کامپایلر خطایی نمایش خواهد داد. دلیل این امر آن است که کامپایلر از وجود تابع تعریف شده از سوی کاربر، نوع آرگومانهای ارسالی به تابع و نوع بازگشتی آن ناآگاه است. پروتوتایپ تابع در ++C یک اعلان از تابع بدون بدنه است که اطلاعاتی را در مورد تابع تعریف شده از سوی کاربر در اختیار کامپایلر قرار می دهد.

مثال ۲(در برنامه دو عدد صحیح با تابع ()add جمع میشوند و در تابع ()main نمایش داده میشوند):

```
#include <iostream>
using namespace std;

// Function prototype (declaration)
int add(int, int);
int main()
{
```

```
int num1, num2, sum;
 cout<<"Enters two numbers to add: ";</pre>
cin >> num1 >> num2;
 // Function call
  sum = add(num1, num2);
  cout << "Sum = " << sum;
  return 0;
}
// Function definition
int add(int a, int b)
  int add;
  add = a + b;
 // Return statement
 return add;
{
```

```
خروجى: Enters two integers: 8
```

```
پروتوتایپ تابع در مثال فوق به صورت زیر است:
```

int add (int int);

-4

Sum = 4

همان طور که مشخص است در پروتوتایپ تابع هیچ بدنهای ندارد. ضمناً تنها نوع بازگشتی آرگومانها ذکر شده و خبری از خود آرگومانها نیست. پروتوتایپ تابع از را می توان به شکل زیر نیز اعلان کرد، اما لزومی به نوشتن آرگومانها وجود ندارد:

int add(int a int b);

١-٢-٩-فراخواني تابع

برای اجرای کد بدنه تابع، تابع تعریف شده از سوی کاربر باید احضار یا فراخوانی شود. در مثال ۲ دستور زیر درون ()main تابع تعریف شده کاربر را فراخوانی می کند. بدین ترتیب تابع یک عدد صحیح بازگشت می دهد که در متغیر add ذخیره می شود.

add(num1, num2);

١-٧-٥-تعريف تابع

خود تابع به صورت تعریف تابع مورد ارجاع قرار می گیرد. زمانی که تابعی فراخوانی می شود، کنترل به گزاره اول بدنه تابع انتقال می یابد. سپس گزاره های دیگر در بدنه تابع به ترتیب اجرا می شوند. هنگامی که همه کدهای درون تعریف تابع اجرا شدند، کنترل برنامه به برنامه فراخوانی کننده بازگشت می یابد. تعریف تابع در مثال ۲ به صورت زیر است:

```
// Function definition
int add(int a,int b)
{
  int add;
  add = a + b;
  return add;
{
```

prototype-۱ (شرحی از نام،نوع برگشتی و نوع آرگومانهای تابع به کامپایلر ارائه می دهد.)

۱-۲-۶–ارسال آرگومان به تابع

پارامتر آرگومان در برنامهنویسی، اشاره به دادههایی دارد که در زمان فراخوانی تابع به آن ارسال می شوند. در مثال فوق، دو متغیر num2 و num1 در طی فراخوانی تابع به آن ارسال می شوند. این آرگومانها به نام آرگومانهای واقعی شناخته می شوند. مقدار num2 و num1 به ترتیب با متغیرهای a و a مقدار دهی می شوند. این آرگومانهای صوری شناخته می شوند.

```
# include <iostream>
using namespace std;

int add(int, int);

int main() {
    ......
    sum = add(num1, num2); // Actual parameters: num1 and num2
    .....
}

int add(int a, int b) { // Formal parameters: a and b
    ......
    add = a+b;
    ......
}
```

شکل ۱-۲ نمایش ارسال آرگومان به تابع

۱-۷-۷-گزاره بازگشت

هر تابعی می تواند با استفاده از گزاره Return یک مقدار منفرد به برنامه فراخوانی کننده بازگشت دهد. در مثال ۲، مقدار add از تابع تعریف شده از سوی کاربر با استفاده از return add; به برنامه فراخوانی کننده بازگشت می یابد. سپس این مقدار در متغیر sum ذخیره می شود. توجه داشته باشید که متغیر بازگشت یافته یعنی add از نوع int است.

C++-انواع متغير ها در

متغیر نوع int: برای تعریف متغیر از جنس صحیح از int استفاده می کنیم. محدوده متغیراز جنس صحیح (int) از ۳۲۷۰۸ تا ۳۲۷۰۰۰ است.

متغير نوع float : ما اگر بخواهيم از اعداد اعشاري استفاده كنيم متغير نوع float را به كار مي گيريم.

متغیر نوع double: این متغیر مانند نوع float عمل می کند با این تفاوت که متغیر از نوع double محدوده بیشتری را به ما می دهد و برای مقادیر بزرگ تر استفاده می شود . سایز متغیر نوع float چهاربایت و متغیر نوع double هشت بایت است.

متغیر نوع 'char: اگر ما بخواهیم از متغیری استفاده کنیم که کاراکتر ها را به ما نشان دهد برای این کار ما باید از متغیر نوع char: اگر ما بخواهیم از متغیر نوع char یک بایت از فضای سیستم را اشغال می کند.

نكته: اگر ما بخواهيم محدوده ما فقط اعداد نا منفى باشد از unsigned استفاده مى كنيم.

مثل: unsigned int

متغیر نوع bool : متغیر نوع bool دارای دو مقدار true و false است .

۱-۴- انواع عملگرها در ++C

۱-۴-۱ عملگرهای محاسباتی

character:char-۲:کاراکتر

۱-بایت (Byte): یکی از یکاهای اساسی سنجش مقدار داده ها در رایانه و به معنی هشت بیت متوالی است.

مثال	مفهوم	علامت معادل در ++C	علامت در ریاضیات
х+у	جمع	+	+
х-у	تفريق	-	-
x*y	ضرب	*	. یا ×
x/y	تقسيم	/	÷
х%у	باقيمانده	%	mod

جدول ۱-۱

۱-۲-۲- عملگرهای مقایسه ای

مثال	مفهوم	علامت معادل در ++C	علامت در ریاضیات
х>у	بزرگتر از	>	>
x <y< td=""><td>كوچكتر از</td><td><</td><td><</td></y<>	كوچكتر از	<	<
x>=y	بزرگتر مساوی	>=	2
x<=y	کوچکتر مساوی	<=	≥
x==y	مساوى	==	=
x!=y	نا مساوي	!=	≠

جدول ۱-۲

۱-۴-۳-عملگر های منطقی

مثال	مفهوم	علامت معادل در ++C	علامت در ریاضیات
x>0 && x<10	تركيب عطفي (و)	&&	V
x >0 y>0	تركيب فصلى (يا)	II	۸
!(x>0)	نقيض	!	!

جدول ۱-۳

۱-۴-۴ عملگرهای بی تی

مفهوم	علامت در ++C
حاصل گدو چیز وقتی یک است که هر دو یک باشند.	(and BT)&
حاصل دو چیز وقتی یک است که حداقل یکی از آن دو چیز	(or BT) II
يک باشد.	
این عملگر حاصل را برعکس می کند (صحیح به غلط و غلط	(not BT) ~
به صحیح تبدیل می شود).	
(شیفت به چپ) مقدار عبارت را دوبرابر می کند.	<<
(شیفت به راست) مقدار عبارت را نصف می کند.	>>
(یا انحصاری) اگر هردو عبارت با هم برابر نباشند حاصل ۱ است	۸
(حاصل ۱و۱، او ۰ یک است)	

جدول ۱-۴

۱-۴-۵-عملگر های متفرقه

عملگرهای ترکیبی: این نوع عملگر ها حاصل ترکیب بعضی علامت ها با = است و مزیت این روش این است که ما نام متغیر را یک بار می نویسیم و اگر نام متغیر ما طولانی باشد این نوع عملگر ها به ما کمک می کنند همچنین استفاده کردن از این عملگر ها خوانایی برنامه توسط خودمان را بالا می برد مثال:عملگر های ترکیبی شامل =+، =/، =/ و =- هستند.

عملگر؟ (عملگر شرطی): عملگر ؟ عملگری است که مقایسه را انجام می دهد و شبیه کار دستورات if و lifeاست .

این عملگر برای این استفاده می رود که به جای این که چند دستور را مجزا بنویسیم می توانیم آن ها را باهم و در یک دستور بنویسیم مثال:

//x=10; y=x+4;

y=(x=10, x+4)

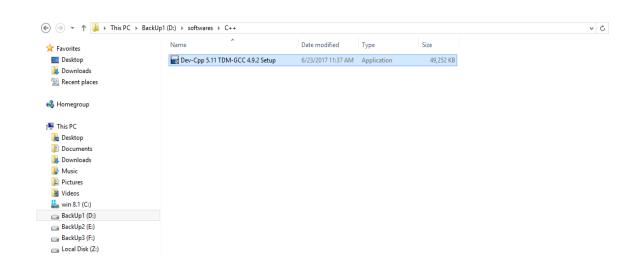
۱-۵- آموزش نصب محیط برنامه نویسی ++C+ (dev c++)

اما در بین تمامی این محیط ها برای انجام پروژه محیط ++C می توان در آن برنامه نویسی کرد ، محیطی کاملا سبک و قابل رایگان می باشد ، هم به زبان ++C می توان در آن برنامه نویسی کرد ، محیطی کاملا سبک و قابل پسند از لحاظ گرافیکی می باشد و برنامه نویسان زیادی در سر تا سر جهان از این ادیتور استفاده می کنند .

آموزش نصب ++clev c+:

۱- ابتدا نرم افزار را از سایت دانلود کنید.

۲- پس ازاتمام دانلود بر روی آیکن مربوط به نرمافزار C++_کلیک کرده تا مراحل نصب آغاز شود .

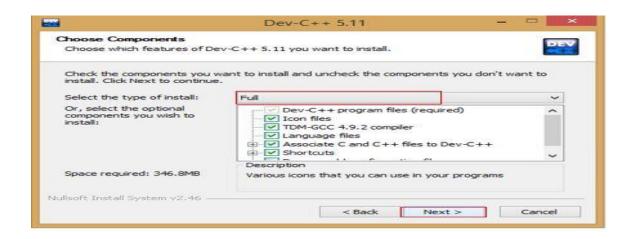
۳-در ادامه ی کار صفحه ای ظاهر می شود که باید زبان مورد نظر را انتخاب نماییم . زبان انگلیسی به طور پیش فرض انتخاب شده است پس بدون انجام تغییر بر روی Ok کلیک می کنیم.

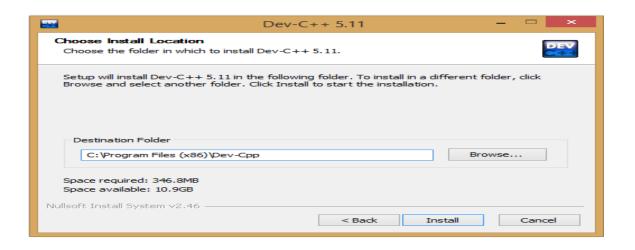
۴- سپس صفحه ای ظاهر می شود که باید روی گزینه I Agree کلیک نمایید .

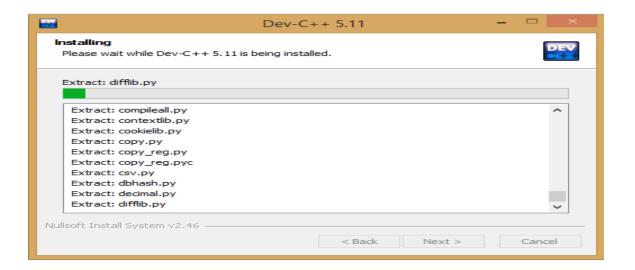
۵- در قسمت بعدی در پنجره ظاهر شده می توان آیکن ها و قسمت هایی از نرم افزار++C را که نصب می شود را به دلخواه انتخاب نمود. به منظور نصب کامل بر بر روی select the type of install full کلیک کرده و بر روی next کلیک نمایید .

۶-در پنجره بعد باید محل نصب نرم افزار ++C را انتخاب کنیم . (حداقل فضای مورد نیاز جهت نصب، ۳۴۷ مگابایت میباشد.) پس از انجام این کار بر روی گزینه Install کلیک کرده تا نصب نرمافزار سی پلاس پلاس آغاز گردد .

۷-پس از کلیک بر روی گزینه Install منتظر میمانیم تا نصب برنامه ++C به پایان برسد. سپس بر روی Finish کلیک می کنیم .

۱-۶- جمع بندی فصل اول

در این فصل در ابتدا یاد گرفتیم که زبان برنامه نویسی ++C چگونه ایجاد شد ، چگونه نام گذاری شد و فلسفه ایجاد آن چه بود . سپس انواع توابع ++C به شما معرفی شد که این توابع به طور کلی به دو دسته ی توابع کتابخانه ای و توابع تعریف شده توسط کاربر خود شامل قسمت های مختلفی توابع تعریف شده توسط کاربر خود شامل قسمت های مختلفی بود که برای شما عزیزان شرح داده شد . در این فصل انواع متغیر ها (.... (int,double, float, ...) در زبان سی پلاس پلاس به شما معرفی شد . انواع عملگر ها (منطقی ، مقایسه ای ، محاسباتی ، بی تی و ...) در این زبان نیز برای در ک بهتر در قالب جدول به شما معرفی شد . در پایان کار نیز نصب ++C هی باشد به شما آموزش داده شد .

فصل دوم

مقدمه

در این فصل قصد داریم پروژه ی دفترچه تلفنی را که طراحی کردیم به صورت کاملا جزئی و دقیق برای شما شرح دهیم . تمامی کد های نوشته شده در برنامه را به صورت خط به خط تشرح خواهیم کرد و تمامی نکات موجود در برنامه را توضیح خواهیم داد تا هیچ نقطه ابهامی باقی نماند و پروژه تمام و کمال در ذهن خواننده مطلب جای بگیرد . در پایان مطالب نیز تمامی کد های برنامه را به صورت یکجا به شما نمایش خواهیم داد تا بتوانید در ک بهتری از این پروژه پیدا کنید .

۱-۲ معرفی کتابخانه های برنامه دفترچه تلفن

در ++C میتوان با دستور import کتابخانه ۱import کرد.

اولین کتابخانه ای که ما به آن نیاز داریم:

#inclued <iostream>

شما معمولاً در ++ از دستور cin و cout زیاد استفاده میکنید . دستور cin برای در یافت ورودی از سوی کابر استفاده میشود و شکل کلی این دستور به صورت: ; نام متغیر << نام متغیر < نام متغیر کلی این دستور به صورت: < نام متغیر < نام متغیر < نام متغیر < نام متغیر > نام در و دستور مهم در + در این کتابخانه قرار دارند .

- کتابخانه بعدی که برای نوشتن این برنامه به آن نیاز داریم:

#include <stdio.h >

برای دستورات کار با فایل مثل fopen و... به این کتابخانه نیاز داریم .

-سومین کتابخانه نوشته شده در برنامه:

#include <string.h>

برای اینکه بتوانیم از رشته ها (String) استفاده کنیم باید هدر یا کتابخانه آن را به برنامه متصل کنیم و چون در برنامه ای که نوشتیم به طور مستقیم از رشته ها استفاده کردیم به این کتابخانه نیاز داریم.

-آخرین کتابخانه نوشته شده در برنامه:

#include <stdlib.h>

۱-import: اصطلاحی کاربردی برای برنامه نویسان به معنی وارد کردن می باشد.

به این کتابخانه برای توابع مربوط به نوشتن دستورات dos نیازمندیم. هر یک از این توابع عملیات خاصی را انجام می دهند مانند تابع int abs (int x) و ...

۲-۲-نوشتن تابع main برنامه

تابع main برنامه باید به ما مقدار int (عدد صحیح) برگرداند ، مقدارعدد صحیحی که باید به ما برگرداند 0 است پس نوشتن تابع به این صورت می باشد:

int main(){

return 0;

}

نکته: نکته ای که باید به آن توجه داشته باشید این است که اگر برای مثال در خط هفتم برنامه بخواهیم با استفاده از دستور cout خروجی در برنامه چاپ کنیم و بنویسیم ;"salam">> cout خروجی در برنامه چاپ کنیم و بنویسیم ;"salam">> میشویم (ارور آن را در فصل بعدی مشاهده میکنیم) ، این ارور بابت آن است که باید قبل از دستورات و cout و cin از ::std استفاده کنیم تا برنامه مان اجرا شود یا برای اینکه مجبور نباشیم هر بار قبل از دستورات گفته شده از std: در اول برنامه مان استفاده کنیم باید از (بالای تابع main).

using namespace std;

۱-تابع main: تابع main اولین تابع از برنامه شما است که زمانی که برنامه شما شروع به اجرا شدن می کند اجرا می شود.

integer: مخفف integer به معنای عدد صحیح می باشد.

while داخل تابع while داخل

به قطعه كد زير توجه كنيد:

```
int main(){
   int c;
   bool on =true;
   while(on){
      cout<<"Lotfan adadi beyne 0 ta 4 vared konid : \n";
      cout<<"0 - ijade file\n";
      cout<< "1 - gereftane nam va shomare\n";
      cout<< "2 - namayesh liste kamel \n";
      cout<< "3 - jostojoo dar file \n";
      cout<< "4 - khoroj\n";
      cin>>c;
   }
}
```

در مرحله بعد ما میخواهیم داخل تابع main برنامه مان حلقه while تعریف کنیم دقت داشته باشید وقتی که شما می خواهید از while,if,swich case و دستورات مانند اینها استفاده کنید بعد آنها از پرانتز، آکولاد و... به صورت زوج استفاده کنید، یعنی وقتی پرانتز یا آکولادی را باز کردید سریع آن را ببندید که کم یا زیاد نیاید. در ادامه ما می خواهیم حلقه را به صورت بی نهایت تعریف کنیم پس ما متغیر On که از نوع بولین می باشد را با مقدار پیشفرض true تعریف می کنیم و این متغیر تا زمانی که ما مقدار خروج را به آن ندادیم (هنگام اجرای این برنامه با وارد کردن عدد ۴ میتوانیم از برنامه خارج شویم) قرار است هر دفعه حلقه را اجرا کند و منو را به ما نمایش دهد .

۱-بولین: مقدار Boolean (در برنامه نویسی bool) بیانگر صحت یا نادرستی شرط یا عبارت است .

در این حلقه قرار است ما ۵ عدد را از کاربر بگیریم و بر حسب آنها کاری را برای کاربر انجام دهیم پس ما متغیری از نوع int c مینویسیم.

در اد امه ما میخواهیم پیامی را در خروجی چاپ کنیم و به کاربر بگوییم که اعدادی را بین ۰ تا ۴ وارد کند (خط پنجم قطعه کد بالا) که هر کدام از این اعداد کاری را برای کاربر انجام می دهند اما باید مشخص کنیم که هر یک از این اعداد دقیقا باید چه کاری انجام دهند که از خط ششم تا دهم قطعه کد بالا آن را مشخص کردیم.

نکته:n\ به معنی این است که هر پیامی را که چاپ می کند به خط بعدی برود .

بعد از اینکه این پیام ها را چاپ کردیم برای کاربر ، کاربر یک سری ورودی به ما می دهد که ما این ورودی ها را داخل متغیر C از نوع integer (عدد صحیح) میریزیم .(خط یازدهم کد بالا)

swich case -۱-۱-۲-۲

به قطعه کد زیر توجه کنید:

switch(c){

case 0:

break;

case 1:

break;

case 2:

break;

case 3:

break:

case 4:

```
break;
default:
cout<< "Error!\n";
break;
}
```

اگر قصد دارید مقدار یک متغیر منفرد را با استفاده از گزاره های متوالی if..else..if بررسی کنید، بهتر است به جای آن از گزاره switch..case است جلوی است جلوی استفاده کنید. همان طور که در خط اول قطعه کد بالا مشخص است جلوی دستور switch متغیر تعریف شده است و همانطور که در قسمت های قبل گفتیم این متغیر از نوع int (عدد صحیح) می باشد ، دستور switch به ما کمک می کند تا این عدد صحیح چاپ شود.

گزاره break برای جلوگیری از اجرای کد در case بعدی استفاده می شود.

اگر برنامه را اجرا کنیم (اجرای برنامه هم با کلیک بر روی شکلی پنجره مانند داخل محیط ++c امکان پذیر است هم با فشار دادن دکمه F11) و برای مثال عدد ۴ را وارد کنیم از برنامه خارج می شود .

در که دستور شرطی switch در ++ ما از default نیز استفاده کردیم. وقتی هیچکدام از شروط اجرا نشود برنامه وارد default میشود.

۲-۲-۱-۲-تعریف Error در برنامه

اگر برنامه را اجرا کنیم و به جای عدد از کاراکتر استفاده کنیم حلقه ی بی نهایت به صورت پیاپی خودش را تکرار می کند چون در زبان C اگر شما ورودی خود را از نوع integer (عدد صحیح) تعریف کرده باشید و کاربر چیز دیگری را وارد کند با ارور مواجه می شوید و شما باید جلوی رخ دادن این ارور را بگیرید . حال برای اینکه ارور های دیگری دا ورودی از نوع عدد می درودی کنید باید بعد از اینکه دستور Cin>cin را که به معنی ورودی از نوع عدد صحیح کاربر بود و در قسمت های قبل توضیح داده شد را تعریف کردیم ،

دستور زير را بنويسيم:

خط اول قطعه کد بالا به این معنی است که ارور های موجود در cin را clear (پاک) می کند .

در قسمت بعد ما حلقه ی while تعریف می کنیم و در آن از () cin.get استفاده می کنیم که کاراکترها رو از ورودی میگیره و تو متغیر ذخیره می کنه و خط دوم برنامه به این معنی می باشد که تا زمانی که در ورودی اینتر را ندیدیم (n/ به معنی خط بعدی برنامه است) و هر چیزی که که کاراکتر خواندیم . و اگر کاربر چیز های نامعقول و کاراکتر وارد کرد با توجه به خط سوم قطعه کد بالا به جای c عدد c را جای گذاری کند .

نکته: =! در ++C به معنی نامساوی می باشد.

پس از مراحل بالا برنامه به حالت default می رود (همان طور که در قسمت قبل قطعه کد آن را مشاهده کردید) و بدین ترتیب اگر کاربر کاراکتری را وارد کند برنامه پیغام Error را چاپ می کند . (نحوه ی رویداد این ارور را در فصل بعدی مشاهده خواهید کرد.)

۲–۳– تعریف struct (ساختار)

به قطعه كد زير توجه كنيد:

۱- struct : کو تاه شده ی عبارت structure به معنی ساختار می باشد.

struct tel{

char nam[20];

char shomareh[13];

}d[100];

بعضی مواقع نیاز است که شما داده ها با نوعهای مختلف را در یک موجودیت گروه بندی کنید و با آن کار کنید. شما با استفاده از ساختار می توانید نوع داده ای خود (که متناسب با صورت مساله و نیاز شماست) تعریف کنید در واقع ساختار مجموعه ای از متغیرها تحت یک نام مشخص است که این متغیرها می توانند نوع داده ای متفاوتی داشته باشند که هر کدامشان با یک اسم مشخص قابل دسترس هستند.

با توجه به مفهوم ساختار ، قطعه کد بالا به این معنی است که هر فردی هم نام و هم شماره تلفن دارد و برای مثال تعیین کردیم که تا ۲۰ کاراکتر مجاز است که نام خود را وارد کند و تا ۱۳ کاراکتر مجاز است که شماره تلفن خود را وارد کند.

خط چهارم قطعه کد بالا نیز به معنی تعریف آرایه می باشد یعنی در کل ۱۰۰ نفر مجاز هستند که اطلاعات خود را وارد کنند .

۲-۴- نوشتن تابع برای ایجاد فایل

در قسمت های قبل ما یک منو برای برنامه دفترچه تلفن خود تعریف کردیم در ادامه نیاز داریم که برای هر کدام از کارهایی که کاربر می خواهد با وارد کردن اعداد ۰ تا ۴ انجام دهد یک تابع تعریف کنیم.

چون ما می خواهیم در فایل چیزی را ذخیره کنیم باید قطعه کد زیر را در برنامه مان لحاظ کنیم :

FILE*fp;

به این معنی که متغیر fp از نوع فایل تعریف شده و برای کار با فایل حتما باید این قطعه کد را بنویسیم . اولین کاری که میخواهیم انجام دهیم ایجاد فایل است و آن را در ابتدا به قسمت دستور swich..case که در قسمت های قبل توضیح داده شد اضافه می کنیم :

```
switch(c){

case 0:

ijade_file();

break;
}
```

در ادامه تابع زیر را تعریف می کنیم:

```
void ijade_file(){
    fp=fopen("tel.txt"," w");
    fclose(fp);
    printf("file ijad shod.\n");
}
```

در قسمت بالا تابعی مشاهده می شود که خودمان تعریف کردیم ، اینگونه توابع را هم بالای تابع main و هم پایین آن می توان تعریف کرد ولی تفاوت آنها این است که اگر بخواهیم کل تابع را بالای تابع main تعریف کنیم نیازی به declaration (اعلان) نداریم در غیر این صورت باید خط اول کد قطعه کد بالا را در بالای تابع کنیم نیازی به main بنویسیم و باقی تابع را به پایین main منتقل کنیم ولی اگر این کار را انجام ندهیم و کل تابع را به پایین منتقل کنیم ولی اگر این کار را انجام ندهیم و کل تابع را به پایین منتقل کنیم با ارور مواجه می شویم (نحوه رویداد ارور را در فصل بعدی مشاهده خواهید کرد.) زیرا کامپایلر ++۲ خط به خط برنامه را اسکن می کند و هنگامی که به کد () ijade_file در دستور switch..case می رسد آن

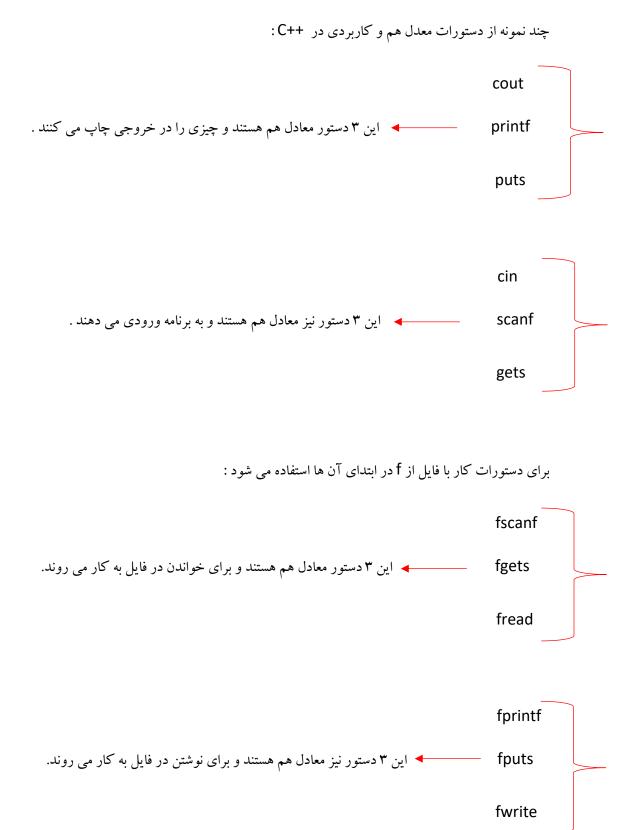
را عبارت نامفهومی تعبیر می کند چون در قسمت های قبل از ()ijade_file صحبت نکردیم وجزء توابع ++c هم نیست .

در خط دوم قطعه کد بالا fp همان متغیر فایلی که تعریف کرده بودیم برابر با دستور fp است که یک دستور کار با فایل است توجه داشته باشید که برای دستورات کار با فایل از f در ابتدای آن ها استفاده می شود . دستور fopen به معنی این است که فایلی را می خواهیم ایجاد کنیم یا باز کنیم و اطلاعاتی را به آنها اضافه کنیم . tel.txt در قطعه کد بالا به معنی این است که ما می خواهیم فایلی با این نام ایجاد شود . "W" به معنی mode فایل می باشد (در تابع fopen آرگومان mode مشخص میکند که فایل باید چگونه باز شود.). مود W فایلی از نوع text را به عنوان نوشتنی باز میکند و مشخص می کند که فایل وجود دارد یا خیر ، اگر وجود داشت آن را خالی می کند و اگر وجود نداشت آن را ایجاد می کند .

با توجه به خط سوم کد بالا تابع fclose باعث بسته شدن فایل می شود و شما هنگامی که فایلی را باز می کنید باید آن را ببندید ولی اگر این کار را انجام ندهید تا زمانی که کل برنامه را نبستید اطلاعات save (ذخیره) نمی شود.

در خط چهارم قطعه کد بالا دستور printf را مشاهده می کنید ، این دستور به معنای دستور cout می باشد یعنی ما می خواهیم چیزی را در خروجی چاپ کنیم . با توجه به قطعه کد بالا عبارت file ijad shod در خروجی چاپ می شود .

(در فصل آینده ایجاد فایل tel.txt را پس از نوشتن کدهای فوق مشاهده خواهید کرد.)

۲-۵- نوشتن تابع برای گرفتن اطلاعات (نام و شماره تلفن) از کاربر

به علت اینکه ما می خواهیم اطلاعاتی را از کاربر بگیریم در ابتدای کار در دستور swich..case به اسم i از نوع اشاره می کنیم . چون ما می خواهیم اطلاعات گرفته شده از کاربر را در آرایه ذخیره کنیم متغیری به اسم i از نوع integer (عدد صحیح) نیز تعریف می کنیم و مقدار اولیه آن را 0 می گذاریم . هر دفعه اطلاعات گرفته شده از کاربر در خانه i ام آرایه struct ذخیره می شود و بعد یکی به i اضافه می شود (++i).

در نتیجه به تابع main برنامه مان این قسمت اضافه می شود:

int c, i=0;

دستور switch..case:

```
switch(c){

case 1:

gereftan(i++);

break;
}
```

تابع void برای گرفتن و ذخیره اطلاعات کاربر :

۱-تابع void: تابعی است که در آن مقداری برگردانده نمی شود.

```
Void gereftan (int i){
cout<<"Nam:\n";
cin>>d[i].nam;
cout<<"Shomare \n";
cin>>d[i].shomareh;
fp=fopen("tel.txt", "a");
fprintf(fp, "%s \t %s \n",d[i].nam,d[i].shomareh);
fclose(fp);
printf( "ezafe shod.\n" );
}
```

همان طور در خط اول قطعه کد بالا مشخص است ورودی ما از نوع int (عدد صحیح) می باشد. خط دوم و چهارم قطعه کد بالا نیز به معنی این است که به کاربر می گوید نام و شماره تلفن خود را وارد کند . خط سوم و پنجم آن نیز به این مطلب اشاره دارد که ورودی که به برنامه می دهیم را در خانه i ام آرایه ی d ذخیره کند.

با توجه به وجود دستور fopen در خط ششم ما می خواهیم فایل را در حالت نوشتن باز کنیم ولی این دفعه mode فایل a می باشد ، این مود فایلی از نوع text را طوری باز میکند که بتوان اطلاعاتی را به انتهای آن اضافه نمود (نوشتنی) یعنی هر دفعه می خواهیم اطلاعاتی را به آن اضافه کنیم به طوری که اطلاعات قبلی پاک نشود.

تا به حال فقط فایل را باز کردیم و اطلاعاتی را داخل آن ننوشتیم با توجه به خط هفتم قطعه کد بالا با استفاده از دستور fprintf می خواهیم چیزی را در فایلمان بنویسیم . در فایل نام و شماره تلفن را که در خانه آام آرایه ی b دستور خواهیم چیزی را در فایلمان بنویسیم . در فایل نام و شماره تلفن را از نوع کاراکتری تعریف کردیم ، اگر تک دخیره می شوند را می نویسیم. دقت کنید که ما نام و شماره تلفن را از نوع کاراکتری تعریف کردیم ، اگر تک کاراکتری باشند می بایست از c استفاده کنیم ولی اگر به صورت رشته یا string باشند باید از string باشناده شود.

```
نكته: كاراكتر «جدولبندى » (Tab): اين كاراكتر، به وسيله (\t) نمايش داده مي شود.
```

```
در نهایت با توجه به خط هشتم کد بالا فایل را می بندیم و با توجه به خط نهم قطعه کد عبارت ezafe shod را در نهایت با توجه به خط هشتم کد بالا فایل را می بندیم و با توجه به خط نهم قطعه کد عبارت ezafe shod در نهایت با توجه به خط هشتم کد بالا فایل را می بندیم و با توجه به خط نهم قطعه کد عبارت
```

```
۲-۶- نوشتن تابع برای لیست کردن اطلاعات کاربر
```

همان طور که در قسمت های قبل گفته شد در ابتدا در دستور switch..case به تابعی که می خواهیم بنویسیم اشاره می کنیم :

```
switch(c){

case 2:

list();

break;
}
```

حال به قطعه كد زير توجه كنيد:

```
void list(){
    char mystring[34];
    fp=fopen("tel.txt" , "r" );
    system( "cls" );
    int f=0;
```

```
puts(" .......\n");
while(!feof(fp)){
    if(fgets(mystring,34,fp) !=NULL){
        f=1;
        puts(mystring);
    }
}
if(!f)
    puts("File Khali ast.");
puts(" ......\n");
fclose(fp);
}
```

با توجه به خط دوم کد بالا چون ما می خواهیم خط به خط اطلاعات را بخوانیم کاراکتر mystring را تعریف می کنیم علت اینکه برای این کاراکتر عدد ۳۴ در نظر گرفته شده این است که ما ۲۰ کاراکتر برای نام و ۱۳ کاراکتر برای شماره در نظر گرفته بودیم و با احتساب بک اسلش عدد ۳۴ را در نظر گرفتیم .

در خط سوم برنامه فایل را باز می کنیم با مود r (mode) . این مود فایل موجود از نوع text را به عنوان خواندنی باز میکند و چون ما فقط می خواهیم اطلاعات را بخوانیم از این mode استفاده می کنیم .

با توجه به خط چهارم كد بالا در برنامه نويسي c ما از دستورات dos هم مي توانيم استفاده كنيم.

read : r (mode) - ۱: برای خواندن اطلاعات به کار می رود.

به علت اینکه خروجی برنامه مان شبیه dos است از دستور cls که متعلق به دستورات dos می باشد و باعث پاک شدن اطلاعات می شود استفاده کردیم . برای این که بتوان از cls استفاده کرد دستور کمکی system را نوشتیم که موجب می شود به زبان cls استفاده کند . کتابخانه stdlib.h به همین منظور در ابتدای برنامه تعریف شد که ما بتوانیم از دستور system استفاده کنیم.

ترتیب ایجاد شو د و مرز های مشخصی ایجاد شود.

در ادامه نیز (خط سیزدهم و چهاردهم کد بالا) شرطی مشاهده می شد (if (!f)) یعنی اگر همچنان برابر با ۱۰ است . در این شرط اگر f برابر با ۱۰ باشد ،not (مخالف) آن ۱ می شود و اجرا نمی شود پس شرط if زمانی اجرا می شود که فایل ما خالی باشد در خط بعدی نیز عبارت File Khali ast چاپ می شود .

در خط پانزدهم نیز مجددا نقطه ها برای ایجاد مرز مشخص (بین کار انجام شده و نمایش مجدد منو) چاپ می شوند و با توجه به کد نوشته شده در خط بعدی فایل ما بسته می شود.

```
۷-۲- نوشتن تابع برای جستجو کردن اطلاعات
```

در ابتدا در دستور switch..case به این تابع اشاره می کنیم:

```
switch (c) {
    case 3:
        jostojoo();
        break;
}
```

تابع جستجو با تابع لیست خیلی شباهت دارد بنابراین قسمت هایی که به تابع لیست افزوده شده را با رنگ قرمز نشان می دهیم و توضیح می دهیم :

```
void jostojoo(){
    char mystring[34],tmp[34], *ch;

cout<<" Lotfan nam ya shomare ra vared konid: \n";

cin>>tmp;

fp=fopen("tel.txt", "r");

system( "cls");

int f=0;

puts(" ...........\n");

while(!feof(fp)){
    if(fgets(mystring,34,fp) !=NULL){
```

```
ch = strstr(mystring,tmp);
if(ch){
    f=1;
    puts(mystring);
    }
}
if(!f)

puts("chizi peyda nashod.");

puts(" .......\n");
fclose(fp);
}
```

در خط دوم قطعه کد بالا [34] tmp را تعریف کردیم که به معنی چیزی است که کاربر وارد کرده است. در خط سوم کد بالا نیز پیام Lotfan nam ya shomare ra vared konid چارم چهارم چیزی که کاربر وارد می کند را به عنوان ورودی می گیریم .

در خط یازدهم کد بالا تابع ()strstr را مشاهده می کنیم که برای مقایسه دو رشته mystring (سطری که در آن قرار داریم) و tmp (چیزی که کاربر وارد کرده) به کار می رود ، خروجی آن ها را در ch قرار می دهیم که اشاره گر است و آن را به صورت ۱*ch نمایش می دهیم (خط دوم کد بالا). ch* اشاره به کاراکتر دارد.

در ادامه پس از آن که دو رشته را مقایسه کردیم اگر tmp (چیزی که کاربر وارد کزده) زیر مجموعه ای از mystring بود یعنی ch مقدار غیر 0 دارد پس با توجه به خط دوازدهم قطعه کد شرطی تعیین می کنیم که اگر مقدار غیر صفر داشتیم آن زمان mystring را چاپ کند.

در ادامه (با توجه به خط هفدهم و هجدهم) اگر ch مقدار غیر صفر نداشته باشد عبارت chizi peyda در ادامه (با توجه به خط هفدهم و هجدهم) اگر nashod را برای ما چاپ کند.

که های دفتر چه تلفن به صورت یکجا $-\Lambda$ - نمایش تمام که های دفتر چه تلفن به صورت یکجا

برای درک بهتر این پروژه بهتر است تمامی کد های آن را به صورت یکجا و زیر هم مشاهده نمایید:

```
#inclued <iostream>
#include <stdio.h >
#include <string.h>
#include <stdlib.h>
using namespace std;
struct tel{
    char nam[20];
    char shomareh[13];
}d[100];
FILE *fp;
void ijade_file(){
    fp=fopen("tel.txt"," w");
    fclose(fp);
    printf("file ijad shod.\n");
```

```
}
Void gereftan (int i){
cout<<"Nam:\n";
cin>>d[i].nam;
cout<<"Shomare \n";</pre>
cin>>d[i].shomareh;
fp=fopen("tel.txt", "a");
fprintf(fp, "%s \t %s \n",d[i].nam,d[i].shomareh);
fclose(fp);
printf( "ezafe shod.\n" );
}
void list(){
    char mystring[34];
    fp=fopen("tel.txt", "r");
   system( "cls" );
   int f=0;
   puts(" ......\n");
   while(!feof(fp)){
        if(fgets(mystring,34,fp) !=NULL){
           f=1;
          puts(mystring);
        }
    }
   if(!f)
      puts("File Khali ast.");
   puts(" ......\n");
   fclose(fp);
```

```
}
void jostojoo(){
    char mystring[34], tmp[34], *ch;
    cout<<" Lotfan nam ya shomare ra vared konid: \n";</pre>
    cin>>tmp;
    fp=fopen("tel.txt", "r");
   system( "cls" );
   int f=0;
   puts(" .....\n");
   while(!feof(fp)){
        if(fgets(mystring,34,fp) !=NULL){
          ch = strstr(mystring,tmp);
          if(ch){
          f=1;
          puts(mystring);
          }
        }
   }
   if(!f)
      puts("chizi peyda nashod.");
   puts(" ......\n");
   fclose(fp);
}
int main(){
   int c,i=0;
   bool on =true;
   while(on){
```

```
cout<<"Lotfan adadi beyne 0 ta 4 vared konid : \n";</pre>
        cout<<"0 - ijade file\n";
        cout<< "1 - gereftane nam va shomare\n";</pre>
        cout<< "2 – namayesh liste kamel \n";</pre>
        cout<< "3 – jostojoo dar file \n";
        cout << "4 - khoroj \n";
       cin>>c;
       cin.clear();
while (cin.get() != '\n'){
      c=5;
switch(c){
    case 0:
        ijade_file();
        break;
    case 1:
        gereftan(i++);
        break;
    case 2:
         list();
        break;
    case 3:
        jostojoo();
        break;
    case 4:
        on = false;
        break;
      default:
         cout<<"Error!\n";</pre>
```

```
break;
}
return 0;
}
```

۲-۹- جمع بندی فصل دوم

در این فصل تمامی کد های برنامه دفترچه تلفن به صورت دقیق به شما شرح داده شد . اولین بخش از این کد ها شامل کتابخانه های این پروژه بود که با include# تعریف می شدند . در ادامه با تابع main برنامه مان آشنا شدیم که این تابع شامل قسمت های مختلفی از جمله حلقه ی while و ... بود که به ما کمک کرد تا منوی برنامه مان را بسازیم . در بخش های بعدی این کد ها با struct (ساختار) برنامه آشنا شدیم. در انتهای کار توابع نوشته شده توسط خودمان را که شامل تابع ایجاد فایل ، تابع گرفتن اطلاعات از کاربر ، تابع لیست کردن اطلاعات و تابع جستجو کردن اطلاعات بود برای انجام کارها در دفترچه تلفن به صورت جزئی توضیح دادیم .

فصل سوم

مقدمه

در فصل گذشته ما با تمامی خطوط نوشته شده در برنامه دفتر چه تلفن به صورت جزئی و دقیق آشنا شدیم. در این فصل قصد داریم نحوه ی اجرای برنامه هنگام نوشتن کد ها و چگونگی رخ دادن ارور ها را به صورت تصویری برای شما عزیزان نمایش دهیم تا با محیطی که در آن برنامه نویسی کردیم بیشتر آشنا شوید و با مشاهده ی نحوه ی کار کرد و اجرای برنامه به در ک بیشتری از این پروژه دست یابید. همچنین با کاربرد و اهمیت مهندسی نرم افزار در شکل گیری پروژه آشنا خواهید شد.

-1نمایش نحوه اجرای برنامه

در این قسمت از این فصل اجرا گرفتن از برنامه دفترچه تلفن طراحی شده را مشاهده خواهید کرد با دکمه F11 می توانید از برنامه اجرا بگیرید:

ارور صورت گرفته به علت استفاده نکردن از دستور;using namespace std بالای تابع main یا

استفاده نكردن از ::std قبل از دستور cout :

```
Daffarche_Tel.cpp daffarche_telephone.cpp

1  #include <iostream>
#include <stdio.h>
#include <stdib.h>

#include <stdib.h>

int main(){

cout<<"salam";
return 0;
}
```

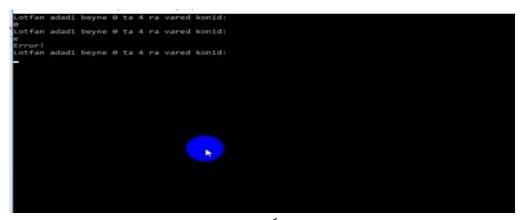
شکل ۳-۱

۱nt نحوه ی تکرار حلقه ی بی نهایت هنگام وارد کردن "کاراکتر" در زمانی که ما فقط ورودی را از نوع ۲ (clear) تعریف کردیم و تابعی تعریف نکریم که ارور های موجود در cin را پاک (clear) کند:

شکل ۳–۲

نحوه ی چاپ کردن Error هنگام وارد کردن کاراکتر (به عنوان مثال کاراکتر e) ، پس از اینکه که تابعی تعریف کردیم که ارور های موجود در cin را پاک کند و حلقه ای تعریف کردیم که هنگام وارد کردن کاراکتر ، c را برابر با عدد ۵ قرار دهد و وارد قسمت default دستور switch..case شود و کلمه ی Error را چاپ کند:

شکل ۳–۳

۲- نمایش منوی برنامه پس از وارد کردن اعداد ۰ تا ۳ (در این قسمت هنوز تابعی برای هر کدام از آن ها تعریف نشده) و خروج از برنامه هنگام وارد کردن عدد ۴:

```
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
e - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
b - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
b - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
Sotojoo dar file
4 - khoroj
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
```

شکل ۳–۴

۴- نحوه ی رخ دادن ارور هنگامی که توابعی را خودمان تعریف کردیم و آن ها را بدون اینکه اعلان کنیم در پایین تابع main نوشته شده است)

```
switch(c){
case 0;
streak;
case 1:
break;
case 2:
break;
case 3:
break;
case 3:
break;
case 4:
on = false;
break;
default:
cout<<"Error!\n";
break;
}

return 0;
}

return 0;

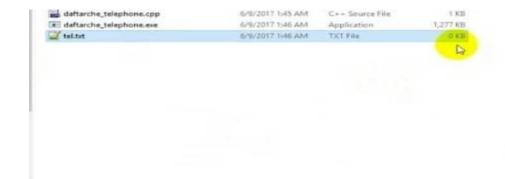
printf("file ijad shod.\n");
}
</pre>
```

شکل ۳–۵

:TXT پس از وارد کردن عدد 0 و ایجاد فایلی از نوع ijade_file() نحوه ی اجرای تابع

```
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
8 - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
8
file ijad shod.
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
e - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
```

Ū

شکل ۳–۷

۶- نحوه ی اجرای تابع (++) gereftan(i+) با وارد کردن عدد ۱ (گرفتن نام و شماره تلفن فرد) و ذخیره اطلاعات
 در فایل TXT:

نکته: دقت داشته باشید که اگر اطلاعاتی در فایل TXT موجود باشد و شما بخواهید اطلاعات جدیدی را وارد کنید و اطلاعات قبلی را پاک کنید می توانید با وارد کردن عدد 0 این کار راانجام دهید.

```
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
0 - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
1
Nam:
Fatemeh
shomare:
1234
ezafe shod.
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
0 - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
1
Nam:
Zahra
shomare:
3456
ezafe shod.
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
0 - ijade file
2 - namayesh liste kamel
3 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
```

شکل ۳–۸

```
File Edit Format View Help

Fatemeh

Zahra

3456
```

شکل ۳–۹

۷- نحوه ی اجرای تابع (list() با وارد کردن عدد ۲ و لیست کردن تمام اطلاعات موجود در فایل:
 نکته: دقت داشته باشید که اگر فایل خالی باشد برای ما File Khali ast را چاپ می کند.

```
Fatemeh 1234

Zahra 3456

Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
0 - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
```

شکل ۳-۱۰

```
File Khali ast.

Lotfan adadi beyne O ta 4 ra vared konid:
O - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
```

شکل ۳-۱۱

۸− نحوه ی اجرای تابع (jostojoo(با وارد کردن عدد ۳ (شما می توانید با وارد کردن بخشی از نام یا شماره تلفن ، اطلاعات کاربرانی را که شامل آن بخش هستند را مشاهده کنید):

برای مثال در تصاویر زیر عدد ۳۴ برای جستجو کردن وارد کردیم که برنامه اطلاعات ۲ نفر را که شماره تلفنشان شامل این عدد بود را به ما نشان داد.

```
Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
0 - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
3
Lotfan nam ya shomare ra vared konid:
34
```

```
Fatemeh 1234

Zahra 3456

Lotfan adadi beyne 0 ta 4 ra vared konid:
0 - ijade file
1 - gereftane nam va shomare
2 - namayesh liste kamel
3 - jostojoo dar file
4 - khoroj
```

شکل ۳–۱۲

۳-۲- کاربرد اصول مهندسی نرم افزار در طراحی دفترچه تلفن

مهندسی نرم افزار کاربرد یک روش سیستماتیک، علمی و کمیت پذیر در بسط، راه اندازی و نگهداری نرم افزار می باشد اما اگر اصول مهندسی رعایت نشود انجام چنین عملی امکان پذیر نمی باشد.

این اصول، الگوها، طرح ها و روش های تولید نرم افزار خوب، هسته اصلی مهندسی نرم افزار را تشکیل می دهد و توجه به آنها در مهندسی نرم افزار بسیار ضروری می باشد .

به طور كلى اين اصول شامل ٧ اصل مي باشند:

۱-دلیل وجود سیستم ۲-ساده نگه داشتن ۳- حفظ چشم انداز ۴-آنچه که شما تولید می کنید، دیگران مصرف می کنند ۵-آینده نگری ۲-برنامه ریزی پیشاپیش برای استفاده مجدد ۷-تفکر

حال چگونه این اصول در پروژه ی ما مؤثر بودند؟ همان طور که می دانید پروژه ی دفترچه تلفن که به زبان ++ برای شما توضیح داده شد پروژه ی بسیار ساده ای است و طراحی ها در آن بسیار ساده هستند و برای کسانی که ابتدای راه یادگیری زبان سی پلاس پلاس هستند بسیار کاربردی و مفید است ، همین ویژگی در این پروژه باعث می شود که سیستم قابل فهم تری داشته باشم (اصل ساده نگه داشتن) .علت وجود پروژه ی دفترچه تلفن ایجاد ارزش برای کاربران می باشد و باعث می شود که کاربر بتواند اطلاعاتش را در آن ذخیره کند و جستجوی سریعی داشته باشد(دلیل وجود سیستم) . پروژه ی طراحی شده دارای یکپارچگی مفهومی است و همواره تعیین مشخصات، طراحی و پیاده سازی در آن طوری انجام شده که دیگران نیز قادر به درک کار ما باشند (حفظ چشم انداز – آن چه که شما تولید می کنید دیگران مصرف می کنند). ایجاد برنامه ای با طول عمر بالا از ارزش بیشتری برخوردار است پس آن را طوری طراحی کردیم که آمادگی انطباق بر تغییرات را داشته باشد و بتوانیم کد های جدید نیز به آن اضافه کنیم را طوری طراحی کردیم که آمادگی انطباق بر تغییرات را داشته باشد و بتوانیم کد های جدید نیز به آن اضافه کنیم را نیده نگری). تعقل و تفکر کامل و روشن قبل از اقدام به عمل، همواره نتایج بهتری به بار می آورد و همان طور که واضح است بدون تفکر، ساخت و طراحی پروژه با اختلال مواجه می شود و توجه به این اصل باعث بالا رفتن ارزش پروژه ی طراحی شده می شود (تفکر).

۳-۳- کاربرد فرایند های مهندسی نرم افزار در طراحی پروژه

هر پروژه ی نرمافزاری، چه بزرگ و چه کوچک مراحلی را طی مینماید که در طی آن مجموعه ای از نیازمندیهای مشتری به یک محصول نرمافزاری تبدیل می گردد. الگو و قالبی که چگونگی طی مراحل مختلف یک پروژه را تعریف می نماید، اصطلاحاً فر آیند تولید نرمافزار نامیده می شود.

حال فرایند های مهندسی نرم افزار شامل ارتباطات ' -برنامه ریزی '-مدل سازی '' - ساخت ' - استقرار ' می شوند.

Communication-\

Planning-Y

Modeling-T

Construction-۴

Deployment-∆

۳-۴- چگونه دانش مهندسی نرم افزار به طراحی پروژه کمک نمود ؟

برای اینکه پروژه دفتر چه تلفن را طراحی کنیم در ابتدای کار تحلیل و بررسی کردیم که چه کاری باید انجام دهیم ، نیاز های اشخاص دیگر را شناختیم و بر اساس آن ها شروع به طراحی پروژه ی مورد نظر کردیم و یک مدل از آن را طراحی کردیم و سپس شروع به ساخت پروژه مان کردیم و کد نویسی های لازم را انجام دادیم . در انتهای کار نیز برنامه ای که ساخته بودیم را برای تأیید به دیگران تحویل دادیم .

در واقع تمامی کارهایی که ما انجام دادیم ، اعمال مهندسی محسوب می شوند زیرا به طور کلی مهندسی عبارت است از: تحلیل – طراحی – ساخت – تأیید – مدیریت امور فنی

در نتیجه کاملاً روشن و واضح است که بدون در اختیار داشتن دانش مهندسی نرم افزار ، ساخت چنین پروژه ای غیر ممکن بود .

کارهای مهندسی نرم افزار بدون توجه به حوزه ی کاربرد ، اندازه ی پروژه و پیچیدگی آن به ۳ گروه کلی تقسیم می شود و به سرانجام رسیدن پروژه ی ما نیز مستلزم توجه به این ۳ گروه بود.

مرحله ی تعریف: این مرحله روی آنچه که کار ها هستند (what) متمرکز می شود یعنی در این مرحله متوجه این موضوع شدیم که چه نوع اطلاعاتی را باید در پروژه مان به کار ببریم ، در پروژه چه نوع رابط هایی باید ایجاد شوند ، محدودیت های پروژه مان چیست و سیستم مورد انتظارمان چه وضعیتی باید داشته باشد .

در واقع ما در این مرحله مهندسی سیستم یا اطلاعات را انجام دادیم ، پروژه ی نرم افزاری را طراحی کردیم و موارد مورد نیاز را تحلیل کردیم . مرحله ی توسعه : مرحله ی توسعه و ارائه روی چگونگی (how) متمرکز است یعنی در این مرحله متوجه شدیم که داده های برنامه ما چگونه باید ساخته شوند ، نحوه ی اجرای کار در ساختار نرم افزاری ما به چه صورت است ، چگونه باید طرح به زبان برنامه نویسی تبدیل شود و چگونه آزمون روی پروژه ی ما باید انجام شود .

در نتیجه ما در این مرحله پروژه (نرم افزار) را طراحی کردیم ، کد ها را تولید کردیم و آزمون نرم افزار را انجام دادیم .

مرحله ی پشتیبانی: این مرحله روی تغییر (change) متمرکز است به این معنی که ما در این مرحله خطاهای موجود در پروژه مان را اصلاح کردیم و پروژه را به صورتی طراحی کردیم که اگر نیاز های جدیدی مطرح شد بتوانیم آن را تغییر دهیم و کد های جدیدی به آن اضافه یا از آن کم کنیم و نیاز های جدید را رفع کنیم.

۳-۵- جمع بندی فصل سوم

در این فصل به شما با تصاویر نشان دادیم که پس از کدنویسی کردن ، برنامه به چه صورت اجرا می شود و در چه جاهایی با ارور مواجه می شویم و علت آن چیست . برای مثال نحوه ی نمایش منوی برنامه ، نحوه ی اجرا شدن برنامه پس از تعریف توابع ایجاد فایل ، گرفتن (اطلاعات کاربر) و ... ، ارور برنامه به دلیل استفاده نکردن از دستور برنامه پس از تعریف کردیم و بدون اینکه آن را اعلان using namespace std ، ارور برنامه هنگامی که تابعی را خودمان تعریف کردیم و بدون اینکه آن را اعلان کنیم در زیر تابع main نوشتیم و ... را به شما نشان دادیم تا با کار کرد دفتر چه تلفن آشنا شوید . در پایان مطالب نیز اهمیت مهندسی نرم افزار (دانش ، اصول و فرایند های مهندسی نرم افزار) در به سر انجام رساندن پروژه را برای شما بیان کر دیم .

جمع بندی و ارائه پیشنهادات

گزارش پروژه دفتر چه تلفن به زبان ++C را در قالب ۳ فصل به شما عزیزان ارائه کردیم. فصل اول این گزارش در ارتباط با زبان سی پلاس پلاس بود که در آن به مواردی از قبیل تاریخچه این زبان ، توابع ، متغیر ها ، عملگر ها ، محیط هایی که می شود در آن ها این زبان برنامه نویسی را کامپایل کرد و نصب یکی از پر طرفدار ترین محیط ها که برنامه دفتر چه تلفن در آن نوشته شده است ، می توان اشاره کرد . در فصل دوم این گزارش تمامی کد نویسی های پروژه مان را به شما نشان دادیم و به صورت بسیار دقیق و جزئی در ارتباط با آن ها توضیح دادیم . در فصل پایانی نیز طریقه اجرا و کار کرد دفتر چه تلفن طراحی شده را به شما نشان دادیم و به شما این مطلب را اثبات کردیم که بدون داشتن علم مهندسی و برنامه نویسی ، در انجام چنین پروژه ای ناکام می ماندیم .

از آن جایی که زبان ++ک یک زبان basic یا پایه ای محسوب می شود ، اگر بتوانیم آن را فرا بگیریم زمینه ی لازم برای یادگیری زبان های برنامه نویسی دیگر را ایجاد کردیم . به همین علت در محیط های آموزشی مانند دانشگاه در ابتدا به مهندسین کامپیوتر این زبان را آموزش می دهند . پیشنهاد من به شما عزیزان این است که اگر به دنبال یادگیری زبان برنامه نویسی ++ک هستید ، این پروژه ی دفترچه تلفن را که خدمت شما توضیح دادیم انجام دهید زیرا برای کسانی که در ابتدای راه هستند بسیار کاربردی و مفید است و در آن از پرکاربرد ترین و مهم ترین توابع و دستورات سی پلاس بالاس استفاده شده است .

payam noor parand Faculty of Department of Computer engineering

B.Sc. Final Project Report

Title of the Report:

C++ Phonebook

Under Supervision of: d.r Ali Razavi

By: Fatemeh Akbarshahi

<Date>

October of 2021